

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Вінницька область розташована в центральній частині України і характеризується винятково сприятливими ґрунтово-кліматичними та економічними умовами, що є основою успішного функціонування агропромислового комплексу, частка виробництва якого складає понад половину валової продукції регіону. Поліпшення економіки області відбувається здебільшого за рахунок переробної промисловості АПК, яка передбачає виробництво продуктів харчування різного асортименту.

Обсяги виробництва продукції переробної промисловості значною мірою визначаються станом сировинної бази регіону та його сільськогосподарського виробництва, ступенем застосування сучасних технологій зберігання і переробки сільськогосподарської сировини. За період 2010-2012 років у Вінницькій області спостерігається відносно стабільна ситуація у виробництві сільськогосподарської продукції, незважаючи на нестабільність економіки.

Проведений аналіз структури вартості продажів сільськогосподарської продукції свідчить, що переробним підприємствам реалізовувалась здебільшого продукти тваринництва та технічні культури. Слід зауважити, що більшість молока та цукрових буряків станом на 2012 рік надходило на переробку від населення та фермерських господарств.

Щодо стосується самого переробного сектору регіону, то в структурі виробництва товарів та послуг продукція даної промисловості займає провідне місце серед інших. Її частка у валовому випуску протягом 2010-2012 років склала понад 30 %. Враховуючи те, що виробництво сільськогосподарської продукції становило близько 25 % валового випуску народного господарського комплексу, можна твердити про агропромислове спрямування регіону.

Подальше дослідження потенціалу переробної промисловості АПК регіону передбачає проведення аналізу виробництва основної продукції виробленої підприємствами галузі з рослинницької сировини. Зокрема, суттєве збільшення обсягів виробництва у 2012 році характерне для соків фруктових та овочевих, нектарів, олій соняшникової та крупи. Деяко поступається у темпах росту виробництво борошна та виробів кондитерських з цукру без вмісту какао.

Водночас, спостерігається поглиблення падіння у 2012 році обсягів виробництва овочів консервованих натуральних, хлібобулочних виробів, що спричинено зменшенням як споживання в розрахунок на 1 особу, так і скороченням чисельності населення регіону. Обсяги виробництва шоколаду та інших продуктів з вмістом какао у 2012 році також значно зменшилися порівняно з

2011 роком на 58,2 %, незважаючи на стрімке зростання виробництва даного виду продукції у 2010 році. Дещо схожа ситуація прослідковується у виробництві цукру, де у 2012 році виготовлено менше продукції ніж у 2011 році на 23,0 %, що обумовлено зменшенням обсягів збору цукрового буряка за даний період (на 5,6 %) [1].

Виробництво продукції виготовленої переробними підприємствами регіону з тваринницької сировини загалом характеризується позитивною тенденцією, про що свідчить зростання виробництва м'яса і субпродуктів харчових свійської птиці, свіжих чи охолоджених та морожених, свіжої чи охолодженої яловичини і телятини, ковбасних виробів, молочних продуктів, а саме обробленого рідкого молока, вершків, вершкового масла та кисломолочних продуктів.

Варто відмітити, що Вінницька область займає провідне місце у виробництві окремих видів продукції переробної промисловості агропромислового комплексу України. Так, в натуральному вираженні виробництво свіжої яловичини і телятини зросло до 24,2 % у 2012 році, а мороженої – до 7 %. Значно поступається частка виробництва свіжої свинини, яка протягом аналізованого періоду тримається на рівні 1,7 %, а мороженої – знизилась до 0,3 %. Схожа ситуація спостерігається у виробництві свіжих чи охолоджених субпродуктів та ковбасних виробів, так в 2012 р. становило 2,6 % та 1,9 % відповідно. Разом з цим, значно зросла частка області у виробництві мороженого м'яса і субпродуктів (на 605,3 %) і становила в 2012 р. 13,4 % [2-3].

Частка регіону у виробництві основних молокопродуктів є досить значною, так, маргарину виробляється – 15,7 %, молока обробленого рідкого – 35,1 %, масла вершкового – 15,4 %. Дещо зменшилась питома вага спредів – 5,9 %, сирів жирних – 3,9 % від загальнодержавного виробництва.

Для глибшого дослідження переробної галузі доцільно проаналізувати загальну структуру кількості прибуткових і збиткових підприємств та їх фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування. Так, відсоток прибуткових підприємств за період 2010-2012 років має тенденцію до зростання. Відповідно загальний фінансовий результат також зріс і у 2012 році ця сума становила 430368,5 тис. грн. Станом на 2012 рік господарські діяльності з збитками завершили 33,5 % переробних підприємств, отримавши при цьому 292241,9 тис. грн. збитків.

В структурі експорту у Вінницькій області за період 2010-2012 років переважає продукція підприємств переробної промисловості системи АПК. Протягом 2012 року найбільше було експортовано олій рослинного та тваринного походження (159708,4 тис. дол. США) та готових харчових продуктів (156530,8 тис. дол. США). Загальний дохід від експорту переробної продукції склав 429986,6 тис. дол. США, що на 0,9 % менше ніж у 2011 році та на 15,7 % більше порівняно з 2010 роком.

Вартість продукції підприємств переробної промисловості АПК за 2012 рік становить близько 65 % від загального обсягу [3].

В загальній вартісній структурі імпорту в регіоні в середньому за досліджуваний період харчова продукція займала близько 10,0 %. В тому числі продукція тваринного походження 3,0 %, рослинного походження – 3,8 % (1,7 % склали імпорти плодів та горіхів), жирів – 1,4 % (в більшості випадків пальмова олія, яка використовується в молочній та кондитерській галузях) і готові харчові продукти – 1,2 %.

Провівши аналіз діяльності переробного сектору агропромислового комплексу, можна сказати, що головними перешкодами на шляху розвитку підприємств даної галузі є економічна нестабільність країни, яка характеризується: зниженням інвестиційної активності, що призвело до недоотримання підприємствами необхідних ресурсів для впровадження нових технологій та інновацій; недосконалим податковим законодавством, яке поставило у не вигідне становище вітчизняного товаровиробника; нестабільністю валютно-фінансової системи, що зумовила економічно необґрунтоване знецінення національної валюти, різке коливання валютних курсів, незбалансованість міжнародних розрахунків тощо. Ці та чимало інших факторів нестабільного розвитку економіки призвели до погіршення функціонування більшості господарюючих суб'єктів.

Зважаючи на це, керівники повинні враховувати ймовірність виникнення невизначеності в умовах здійснення підприємницької діяльності, наявність ризику та загроз економічній безпеці, а також розробляти та здійснювати комплекс заходів, спрямованих на мінімізацію можливих ризиків та протидію загрозам підприємства, і розширення його адаптаційних можливостей до змін умов діяльності, забезпечення стабільного функціонування і розвитку.

Не менш важливою проблемою є забезпечення підприємств відповідною сировинною базою, від якої залежить формування виробничої програми, якість виготовленої ними продукції тощо. Своєрідність природно-кліматичних зон, непередбачуваність погодних катаклізмів, сезонність і циклічність характеру сільськогосподарського виробництва тощо породжують об'єктивну нестабільність сировинної бази підприємств переробної промисловості. Це вимагає налагодження тривалого співробітництва переробних підприємств із сільськогосподарськими суб'єктами господарювання в різних формах інтеграції з розподілом ризиків між учасниками.

Література:

1. Головне управління статистики у Вінницькій області. [Електроний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www.vous.vin.ua](http://www.vous.vin.ua).
2. Сільське господарство Вінниччини : статистичний збірник. – Вінниця : ГУС, 2013. – 308 с.
3. Статистичний щорічник Вінниччини за 2012 рік / Головне управління статистики у Вінницькій області. – Вінниця, 2013. – 246 с.

